

Stiftelsen Skolematens Venner

04 august 2006

"Innspill til handlingsplan for bedre kosthold".

Med utgangspunkt i prosjektbeskrivelse for arbeidet med handlingsplan for bedre kosthold i befolkningen.

Det understrekes i denne beskrivelsen at en må ha et spesielt fokus på barn og unge, samt å nå de mest utsatte gruppene i befolkningen.

Skolematens Venner mener at for å oppnå succè og få en bedret helse i befolkningen er det essensielt å begynne med barn og unge.

For å kunne oppnå en sunnere befolkning i fremtiden må påvirkningen av å spise sunt begynne allerede i barnehagen og videreføres i skolen.

Det er her barn og unge tilbringer størstparten av dagen sin. Det er på disse arenaene de vil innta lærdom og kunnskap. Og det er her de bør få vanen til å spise sunt.

Alle foreldre har ikke kunnskap og/eller interesse for hva barn/unge har i matpakken. Heller ikke økonomi til å komponere sunt og fargerikt til alle årstider. Foreldre med resurser som likevel bruker tid på å få det til, kan allikevel ikke ta det fulle ansvar for inntak av næring da barn/unge er i barnehage/skole/SFO opptil 10 timer hver dag. De som ikke har resurser ville ikke gjort det likevel. Dette skaper sosialøkonomiske forskjeller i samfunnet.

Mange bedrifter har idag en kantine hvor det tilbys varm lunsj. Det er ikke gitt hva måltidet inneholder, næringsmessig. Etter egne undersøkelser er det nå over 40 % av den norske voksne befolkningen med dette tilbud som spiser varm lunsj. Tallet er økende.

Snarøya Kvinne- og Familielag vil i august 2008, i samarbeid med Skolematens Venner og Bærum Kommune, starte opp en kantine på den nye ungdomsskolen på Hundsund (Fornebu/Snarøya). Det vil bli servert varm komplett lunsj hver dag enligt svenske retningslinjer men med norske mattradisjoner/kultur. Her vil de norske myndigheter ha en unik mulighet til å forske på om det er en sammenheng mellom næring=læring, samt om hverdagen i skolen generelt blir forandret. I tillegg til hjemmet og/eller ulike aktiviteter på em.

Snarøya Kvinne- og Familielag eier og driver Flåklypa barnehage på Snarøya. Den ble startet januar 2006. Der lager en og serverer varm lunsj hver dag enligt de svenske retningslinjene for barnomsorgen. De største barna (4 år) er med under matlagingen.

Noen av de resultater som er synlige er som følger:

- Barna er mer konsentrerte når de gjør oppgaver.
- De er roligere generelt hele dagen.
- De er fornøyde og glade når de hentes av foreldrene. (Forskjell for de som har hatt sitt barn i annen barnehage)
- De kan navn på mange ulike matprodukter og kan fortelle hva og hvordan de kan brukes.
- De smaker på og spiser matvarer de før sa nei til hjemme.
- De lærer om hygiene i forbindelse med det å lage mat.
- Enkelte barn med fordøyelsesproblemer ble friske.
- Personalet er blitt meget bevisst på næringsinnhold og kvalitet på matvarer.
- Personalet får økte kunnskaper om kosthold, næring og hygiene.

Barna i Flåklypa barnehage spiser mer variert og riktig en de ville gjort med matpakke, da en går etter konkrete retningslinjer. De får de mengder av næring de for sin alder trenger i løpet av dagen.

Det serveres idag "varm lunsj" i mange barnehager og til dels på noen skoler, oftest SFO. Det er meget uheldig at en ikke har retningslinjer for dette.

Skolematens Venner mener at en må:

- starte med innføring av gratis frukt og grønt som et strakstiltak i barnehage og skole, med en målsetting om innføring av gratis varm lunsj.
- støtte konkrete prosjekter som fremmer handlingsplanen i barnehage og skole.
- forske på NYE tiltak som fremmer handlingsplanen i barnehage og skole.
- samarbeide tettere med organisasjoner/institusjoner som har relevans til tiltakene.
- regne ut hva myndighetene kan tjene på ved innføring av varm lunsj i barnehage og skole.
(utgiftene på livsstilsykdommer og andre sykdommer kan bli betydelig redusert ved endret kosthold i befolkningen)

SKOLEMATENS VENNER ØNSKER STERKT AT DET UTARBEIDES RETNINGSLINJER FOR VARM LUNSJ ETTER NORSKE MAT OG KULTUR-TRADISJONER. DE MÅ VÆRE TILPASSET I TRE KATEGORIER: VOKSNE, UNGDOM OG BARN.

Vennlig hilsen

Stiftelsen Skolematens Venner
www.skolematensvenner.no
v/ daglig leder Liselotte Bjelke
Hundsundveien 23
1367 Snarøya
tel.922 60 532
mail: liselotte@skolematensvenner.no